

JUTUSTAMINE DIGITAALSE FOTOGRAAFIA KAUDU



WP3 Metoodika
Digitaalse fotoloo loomine ja
jagamine

Rahastatud Euroopa Liidu poolt. Avaldatud vaated ja arvamused kuuluvad siiski ainult autoritele ega pruugi kajastada Euroopa Liidu ega Euroopa Haridus- ja Kultuuritegevuse Täidesaatva Agentuuri (EACEA) seisukohti. Euroopa Liitu ega EACEAt ei saa nende eest vastutada.

SISUKORD

Veebinar 3: Digitaalse fotoloo loomine ja jagamine

Tootmistehnikad (filmimine ja monteerimine)

Teksti, pealkirjade ja heli lisamine

Lisamaterjali kasutamine digitaalarhiividest

Eetika ja digitaalne kodanikuks olemine

Jagamisplatvormid

Hindamine ja refleksioon

Viited ja bibliograafia



THE SHOOT JUTUSTAMISE METOODIKA

See metoodika tutvustab uuenduslikku lähenemist õpetamisele, integreerides digitaalse jutustamise fotograafia kaudu.

Neuroteadusele tuginedes soodustab jutustamine emotsionaalseid seoseid, muutes teabe kergemini mõistetavaks ja meeldejäävaks.

See käsitleb väljakutseid, millega seisavad silmitsi motiveerimata õpilased ja õpiraskustega õpilased, kasutades kaasaegseid tehnoloogiaid kaasahaarava ja kaasava õpikeskkonna loomiseks.

Jutustamine suurendab kaasatust, loovust ja arusaamist eri ainetes, võttes samal ajal arvesse mitmekesiseid õpivajadusi, sealhulgas õpiraskustega õpilasi.



Veebinar 3: Digitaalse fotoloo loomine ja jagamine



**Täna käsitleme
tootmistehnikaid, eetikat, lugude
jagamist ning nende üle
reflekteerimist.**





Tootmisest avaldamiseni

- 1.Pildista** → Tee sihipäraselt
- 2.Monteeri** → Vali ja täienda, loo järjestus, kärbi
- 3.Täienda** → Lisa tekst, heli, arhiivimaterjal
- 4.Mõttele eetikale** → Austus ja vastutus
- 5.Jaga** → Vali platvormid ja sihtrühm
- 6.Hinda** → Reflekteeri ja paranda

Tootmistehnikad – pildistamisnipid

- Valgustus
- Fookus ja selgus
- Autentsed hetked



1. VALGUSTUS

- Kasuta loomulikku valgust, kui võimalik
- Väldi tugevaid varje ja ülevalgustamist, välja arvatud juhul, kui see on teadlik valik
- Kuldne tund (päikesetõus/päikeseloojang) = kaunis, soe valgus
- Pilvised päevad = ühtlane, pehme valgus (sobib hästi portreede jaoks)



2. FOOKUS JA SELGUS

- Hoidke subjekt terav ja selge
- Kasutage kaamera fookuse funktsiooni sihipäraselt
- Udu võib olla kunstiline (madal teravussügavus), kuid see peaks olema teadlik valik



3. AUTENTSED HETKED

- Kinnistage ehtsad ilmed ja tegevused
- Siirad või spontaansed hetked on sageli parem kui poseeritud
- Kannatlikkus on võtmetähtsusega!
Oodake „otsustavat hetke





Monteerimise alused – valikuprotsess

Valiku põhimõtted

- Valige pildid, mis selgelt edastavad teie sõnumi
- Vältige liigseid fotosid (v.a juhul, kui kordamine teenib eesmärki)
- Eemaldage pildid, mis segavad või eksitavad

Küsimused, mida küsida:

- Kas see pilt aitab minu lugu edasi viia?
- Millist emotsiooni või teavet see edastab?
- Kas see on visuaalselt tugev (kompositsioon, valgus, selgus)?
- Kas see sobib teiste piltidega järjestuses?



Monteerimise alused – kärpimine ja järjestamine

Kärpimine

- Tõstke tähelepanu olulisele, eemaldades häiriva info servadelt
- Parandage kompositsiooni (pidage meeles kolmandike reeglit)
- Muutke kuvasuhet (horisontaalne, vertikaalne, ruut)
- Ärge kärpige liiga palju – kvaliteet võib halveneda



Monteerimise alused – kärpimine ja järjestamine (jätkub)

Järjestamine

- Paigutage pildid tähenduslikku narratiivse järjekorda (kronoloogiline, emotsionaalne kaar, kontseptuaalne areng)
- Looge visuaalne rütm
- Testige enne lõplikku kinnitamist

Tasuta tööriistad: GIMP, Pixlr, Photoshop (kui saadaval) või telefoni redigeerimisrakendused



Teksti, pealkirjade ja heli lisamine

Tekst ja pealkirjad

- Selgitage, täiustage või mängige tähendusega
- **Hoidke tekst lühike** – pildid on siin kõige olulisemad
- Pealkirjad võivad anda konteksti, esitada küsimusi, lisada ironiat
- Valige **loetavad fondid** ja sobiv paigutus





Teksti, pealkirjade ja heli lisamine (jätkub)

Heli

- **Hääleover:** Teie hääl juhhib lugu
 - **Taustamüra:** Atmosfäär (klassiruumimüra, looduse helid, linnatänavad)
 - **Muusika:** Seab meeleolu ja emotsiooni
- Heli peaks täiustama, mitte konkureerima visuaalidega

Tasakaal: Laske piltidel hingata. Ärge liialt selgitage





Lisamaterjali lisamine digitaalarhiividest

Miks kasutada digitaalarhiive?

- Siduda oma lugu laiemate ajaloo ja kultuuriga
- Lisada materjale, mida te ise luua ei saa (ajaloolised fotod, dokumendid, kunstiteosed)
- Säilitada kultuuripärandit loominguks, andes sellele uue konteksti
- Suurendada usaldusväarsust ja sügavust

Mida saate kasutada

- Ajaloolised fotod ja dokumendid
- Kunst ja illustratsioonid
- Helisalvestised ja muusika
- Tekstid ja kirjandus
- Video lõigud





Olulised digitaalarhiivid ja ressursid

Peamised arhiivid (kõik avatud litsentsiga):

Üldarhiivid:

- [Europeana.org](https://www.europeana.org) – Euroopa kultuuripärand (üle 50 miljoni eseme)
- [Archive.org](https://www.archive.org) – Internet Archive (raamatud, filmid, muusika, tarkvara)
- [Euscreen.eu](https://www.euscreen.eu) – Euroopa televisiooni arhiivid

Loomingulise taaskasutuse projektid:

- [Archive to Alive](#) – Erasmuse kooli projekt, mis kasutab arhiive
- [Europeana gif it up](#) - Arhiivifilmidest GIF-ide loomine






Kuidas kasutada arhiivimaterjali


- Otsige teema, kuupäeva või asukoha järgi
- Filtreerige avatud litsentsiga materjalide (CC, avalik omand) jaoks
- Laadige alla ja andke korrektne viide
- Integreerige hoolikalt oma narratiivi








Tööriistad digitaalse loo sisu loomiseks ja redigeerimiseks:

 [Canva](#) – looge paigutusi, lisage pealkirju, muusikat ja animatsioone.

 [Audacity](#) – tasuta tarkvara oma jutustuse või heliefektide salvestamiseks ja redigeerimiseks

 [WeVideo](#) – pilvepõhine videoeditor (sarnased funktsioonid nagu Canval, intuitiivne ajatelg)

 [Clipchamp](#) – Microsofti videoeditor, mis võimaldab integreerida teksti, üleminekuid ja heli.

 [VEV Design](#) – Veebipõhine visuaalredaktor interaktiivsete lugude loomiseks.




Hääle ja piltide integreerimine narratiivi


Kuidas ühendada hääl ja visuaalid


- Kirjutage lühike stsenaarium: 5–8 lauset, mis väljendavad emotsiooni, mitte ainult fakte. Kirjutage nii, nagu räägiksite, mitte nagu esseed.
- Sobitage iga lause pildiga, mis illustreerib selle tunnet või ideed. Visuaalne ja verbaalne peaksid üksteist täiendama, mitte dubleerima.
- Salvestage oma hääleover aeglaselt ja selgelt, rõhutades toonimuutusi (pidage meeles Veebinar 2).
- Lisage muusika või taustamüra, et luua õhkkond.



Hääle ja piltide integreerimine narratiivi

 **Selgus:** vältige segadust ja häirivaid elemente. Kasutage kõrget kontrastsust, et tagada loetavus (eriti teksti puhul).

 **Emotsionaalne mõju:** valige väljendusrikkad, kuid austavad pildid. Autentne emotsioon loob ühenduse; manipuleerimine võõrandab.

 **Otsesus:** visuaalid peaksid olema koheselt arusaadavad — üks pilk, üks tunne. Kui pilt nõuab seletamiseks lõiku teksti, ei ole see sobiv.



Mis teeb digitaalse loo mõjukaks?

[The Diary of Renia Spiegel](#)

Ajalooline päevik kujutatud ümber lühifilmide seeriana.

→ Näitab, kuidas autentsed dokumendid ja emotsionaalne jutustamine loovad empaatiat.



Mis teeb digitaalse loo mõjukaks?

Walls

Keskkooliõpilased muutsid Cavafy luuletuse „Walls“ animatsiooniks jutustuseks.

→ Näitab, kuidas kirjandus, emotsioon ja õpilaste hääl võivad ühineda üheks kaasavaks looseks.



Tegevus 1

Loo digitaalse loo mustand

- Kahekesi või väikestes rühmades looge lühike storyboard või slaidiseeria (3–5 pilti).
- Lisage lühike stsenaarium (2–3 lauset), mis kirjeldab, mida hääleover ütleks. Valige teema, mis on seotud kooli ainega (nt teadus, ajalugu, keskkond).
- Kasutage mistahes tasuta tööriistu (Canva, Clipchamp, WeVideo jms) mustandi loomiseks.
- Esitage oma mustand grupile ja saage tagasisidet:


- 1 Visuaalne selgus
- 2 Emotsionaalne toon
- 3 Kooskõla pildi ja hääle vahel




Eetika ja digitaalne kodakondsus



Autoriõigus ja privaatsus

 **Autoriõigus:** kasutage ainult oma fotosid, videoid või helisid või neid, millel on avatud litsents (CC). Ärge kunagi kasutage autoriõigusega kaitstud muusikat, pilte ega videoid ilma loata. Andke alati allikatele krediit (isegi kui seadus seda ei nõua, on see eetiline).

 **Privaatsus:** ärge kunagi jagage äratuntavaid fotosid alaealistest ilma loata. Olge ettevaatlik kellegi isikuandmete (nimed, asukohad, koolid) jagamisel. Mõelge: „Kas see pilt võiks subjekti kahjustada, kui seda laialdaselt jagatakse?“


Nõusolek ja moraalne kujutamine


🗣️ **Nõusolek:** teavitage alati inimesi, kuidas nende pilti kasutatakse, ja näidake neile lõplikku versiooni. See, et nad ühel hetkel ütlesid „jah“, ei tähenda, et see kehtib igavesti... inimesel on õigus oma otsust muuta.

🌍 **Kujutamine:** näidake inimesi ja kultuure austavalt – vältige stereotüüpe.

✂️ **Kontekst:** veenduge, et valitud pildid vastaksid kavandatud sõnumile (vältige eksitavat kujutamist).

Moraalne kujutamine

 Kujutamine: näidake inimesi ja kultuure austavalt – vältige stereotüüpe.

 Kontekst: veenduge, et valitud pildid vastaksid kavandatud sõnumile (vältige eksitavat kujutamist).



Jagamise platvormid

- Klassi esitused
- Kooli veebileht või uudiskiri
- Sotsiaalmeedia
(privaatsusseadetega): Instagram,
Facebook, TikTok
- Ja spetsiaalsemad platvormid nagu
Storybird, Book Creator, Toontastic
ja Canva



Järgmised sammud

- Loo lugusid teemadel, mida õpite:
kaasahaaravad õppetunnid!
- Jätka õppimistJää eetiliseks
- Ole julge ja autentne

Mõtisklus ja küsimused-vastused

Lõplikud mõtisklused:

- Mida õppisite digitaalse jutustamise kohta tootmisprotsessi käigus?
- Mis osutus oodatust keerulisemaks? Mis oli lihtsam?
- Kuidas võiksite neid oskusi tulevikus akadeemilises või isiklikus töös kasutada?
- Milliseid eetilisi kaalutlusi mäletate?





Aitäh!

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Creative Commons licence (4.0 share alike)



Viited ja bibliograafia

Georgetown University Library (2023) Copyright & Ethical Use of Images Guide. Available at: <https://guides.library.georgetown.edu/c.php?g=75892&p=489440> (Accessed: 30 June 2025).

Hill, A. (2014) Digital Storytelling and Ethics: Collaborative Creation and Facilitation.

Voyiatzis, N., Sturaitis, El., Zikou, M. (2020). Archives in transit: From the world of libraries to artificial intelligence Digital teaching materials for Secondary Education teachers. Onasis Cultural Center

Derrida, J.(1995) Archive fever, a freudian impression.

Barthes, R., 1977. The death of the author. In: S. Heath, ed. Image-Music-Text. London: Fontana Press, pp.142–148.

Nabirye, K.H., 2025. Digital Storytelling: Transforming Narratives in the 21st Century. Eurasian Experiment Journal Of Humanities And Social Sciences pp.36–43.

Liang, L. Guide to Open Content Licenses (n.d.) v1.2. Piet Zwart Insituut

Modi, S., Gupta, T. & Rahmatullah, M. (2024), *Digital storytelling as a tool for global citizenship and sustainability: Enhancing cross-cultural understanding in education*, *Journal of Interdisciplinary Studies in Education*, vol. 13 , pp. 86–104.

THE SHOOT MEEKOND



OMA DIGITAALSE LOO HINDAMINE

Enesehindamise küsimused

Sisu:

Kas minu lool on selge sõnum või eesmärk?

Kas pildid edastavad selle sõnumi tõhusalt?

Kas järjestus on loogiline ja emotsionaalselt kooskõlas?

Tehniline:

Kas piltide kvaliteet on piisav (fookus, valgustus, kompositsioon)?

Kas heli on selge ja tasakaalus piltidega?

Kas üleminekud on sujuvad?

Eetiline:

Kas ma sain kõik vajalikud load ja nõusolekud?

Kas kõik materjalid on õigesti allikastatud ja atribueeritud?

Kas minu lugu kujutab inimesi austavalt ja täpselt?

Mõju:

Millist emotsiooni või arusaamist ma tahan vaatajatele edasi anda?

Kas ma saavutasin selle oma mustandis? Mis vajab parandamist?

